

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE
VUODEN 2003 TALOUSARVIOTA KOSKEVAN
HALLITUKSEN ESITYKSEN (HE 132/2002 vp)
TOISESTA TÄYDENTÄMISESTÄ

Viitaten tämän esityksen yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn toisen täydentävän esityksen hallituksen talousarvioesitykseen vuodelle 2003.

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan *toinen* vuoden 2003 talousarvioesitystä (HE 132/2002 vp) täydentävä hallituksen esitys. Hallituksen esitys vuoden 2003 talousarvioksi annettiin eduskunnalle 17.9.2002 ja hallituksen täydentävä esitys 25.11.2002, eikä valtiovarainvaliokunta ole vielä antanut niistä mietintöään.

Määrärahojen nettolisäykseksi ehdotetaan 51,8 milj. euroa ja tulojen nettovähennykseksi 75 milj. euroa. Nyt annettavan toisen täydentävän esityksen johdosta valtion nettolainanottoa ehdotetaan lisättäväksi 126,8 milj. eurolla. Yhdessä jo eduskunnassa olevien esitysten kanssa vuoden 2003 varsinaisten menojen katteeksi ehdotetaan 373 milj. euron nettolainanottoa. Lisäksi velan hallinnasta johtuvien menojen katteeksi on vuoden 2003 talousarvioesityksessä ehdotettu otettavaksi uutta lainaa 234 milj. euroa.

Maatalouden tuki

Hallitus ehdottaa maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen lisäämistä 20 milj. eurolla vuoden 2003 talousarvioesityksessä ehdotetusta. Karjatalouden harjoittajien lomapäivien määrää ehdotetaan lisättäväksi yhdellä lomapäivällä, jolloin lomaoikeus nousisi 24 päivään. Valtion menot lisääntyvät tämän johdosta 4,3 milj. euroa.

Ostovoimaa ja työllisyyttä tukevat toimenpiteet

Hallitus toteaa, että työmarkkinoiden keskusjärjestöjen saavuttama tulopoliittista sopimusta koskeva neuvottelutulos on tullut riittävän kattavana hyväksytyksi 2.12.2002 ja tulopoliittinen sopimus täyttää sille asetetut vaatimukset. Hyvän työllisyyskehityksen ja ostovoiman kasvun tukemiseksi verotusta ehdotetaan kevennettäväksi vuoden 2003 talousarvioesityksessä ehdotetun lisäksi vuositasolla 112 milj. eurolla. Valtion tuloveroasteikon kaikkia marginaaliveroprosentteja ehdotetaan alennettavaksi 0,5 prosenttiyksiköllä vuoden 2003 talousarvioesityksessä ehdotetun 0,3 prosenttiyksikön alennuksen sijasta. Tulonhankkimisvähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan nostettavaksi vuoden 2003 talousarvioesityksessä ehdotetusta 540 eurosta 590 euroon. Kotitalousvähennyksen vuotuista maksimimäärää ehdotetaan nostettavaksi 900 eurosta 1 100 euroon.

Vuodelle 2003 ehdotettujen ansiotulojen veronkevennysten vuositason yhteisvaikutus on 429 milj. euroa.

Asuntojen korjausrakentamisen korkotukilaina- ja avustusvaltuuksia ehdotetaan lisättäväksi vuoden 2003 talousarvioesitykseen nähden korottamalla asuntojen energia- ja korjausavustusvaltuutta 25 milj. eurolla sekä korkotukilainavaltuutta 70 milj. eurolla.

Aravalainaehtoja on tarkoitus muuttaa siten, että enimmäislainakoroksi muodostuu 6 prosenttia. Mikäli valtion varainhankinnan korko vuoden 2002 jälkeen oleellisesti nousee, lainaehtojen mukaista enimmäiskorkoa alennetaan vastaamaan valtion edellisenä kalenterivuonna toteutunutta 10 vuoden varainhankintakorkoa lisät-

tynä 0,9 prosenttiyksiköllä. Ratkaisulla vähennetään valtiontalouden korkotuloja jäljellä olevana laina-aikana yhteensä runsaalla 50 milj. eurolla.

Yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen home- ja kosteusvaurioiden poistamiseksi ehdotetaan perustamishankkeiden myöntämisvaltuutta ja valtionosuutta lisättäväksi 5 milj. eurolla sen lisäksi, mitä vuoden 2003 talousarvioesityksessä on ehdotettu. Valtion kiinteistöjen korjaustöitä ehdotetaan aiennettavaksi korottamalla Senaatti-kiinteistöjen investointivaltuutta 15 milj. eurolla vuodelle 2003 ja kuntien vesihuoltotoimenpiteisiin myönnettäviä avustuksia ehdotetaan lisättäväksi 1 milj. eurolla vuoden 2003 talousarvioesityksessä ehdotetusta.

Ilmasto-ohjelman tavoitteiden mukaisesti energiatuen myöntämisvaltuutta ehdotetaan korotettavaksi 2 milj. eurolla ensimmäisessä vuoden 2003 talousarvioesitystä täydentävässä esityksessä ehdotetusta. Valtuuden lisäys aiheuttaa 40 000 euron määrärahalisäystarpeen.

Työministeriön hallinnonalan työllisyysperusteista investointiavustusvaltuutta ehdotetaan korotettavaksi 4 milj. eurolla vuoden 2003 talousarvioesityksessä ehdotetusta tasosta. Tästä aiheutuu yhteensä 1,2 milj. euron korotustarve investointimomenttien vuodelle 2003 ehdotettuihin määrärahoihin. Työvoimapolitiisiin toimenpiteisiin ehdotetaan 2 milj. euron lisäystä vuoden 2003 talousarvioesityksen tasosta.

Finnvera Oyj:n erityislainojen myöntämisvaltuutta ehdotetaan korotettavaksi 8 milj. eurolla vuoden 2003 talousarvioesityksessä ehdotetusta. Korkotuen momentille aiheutuu valtuuden korotuksen johdosta 140 000 euron lisämäärärahantarve vuodelle 2003.

Tulonhankkimisvähennyksen korotus vähentää kuntien verokertymää vuositasolla 22 milj. eurolla ja kirkollisveron kertymää 1 milj. eurolla. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksun aleneminen vähentää kuntien käyttömenoja vuositasolla noin 22 milj. eurolla ja seurakuntien käyttömenoja 1 milj. eurolla. Sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuusprosenttia ehdotetaan korotettavaksi 27,01 prosenttiin. Korotuksen johdosta kuntien käyttötalouden valtionosuudet lisääntyvät 15 milj. eurolla.

Oppisopimuskoulutuksena toteutettavan ammatillisen lisäkoulutuksen vuotuista opiskelijamäärää ehdotetaan nostettavaksi väliaikaisesti vuoden 2003 talousarvioesityksessä ehdotetun lisäksi 500 opiskelijalla ja valtionosuutta 1,5 milj. eurolla. Aikuisten koulutustason kohottamiseksi tarkoitetun monivuotisen lisätoimenpideohjelman valtionavustusta vuodelle 2003 ehdotetaan lisättäväksi 2 milj. eurolla vuoden 2003 talousarvioesityksessä ehdotetusta.

Kuntien talous

Aikuiskoulutus

Valtion henkilöstömenot Uusista työ- ja virkaehtosopimuksista vuodelle 2003 aiheutuvat henkilöstömenojen lisäykset on tarkoitettu selvittää siten, että ne voidaan ehdottaa budjetoitavaksi vuoden 2003 ensimmäisessä lisätaloustarvioesityksessä.

Käsiteltävänä olevat ja nyt ehdotetut määrärahojen muutokset jakaantuvat eri pääluokkiin seuraavasti:

Pääluokka	Hallituksen esitys talousarvioksi + ensimmäinen täydentävä esitys e	Toinen täydentävä esitys e	Yhteensä e
21. Tasavallan Presidentti	7 423 000	-	7 423 000
22. Eduskunta	117 527 000	-	117 527 000
23. Valtioneuvosto	40 656 000	-	40 656 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	724 772 000	-	724 772 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	631 523 000	-	631 523 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	1 384 299 000	-	1 384 299 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	1 952 186 000	-	1 952 186 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	5 048 484 000	-338 000	5 048 146 000
29. Opetusministeriön hallinnonala	5 849 634 000	8 500 000	5 858 134 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 568 454 000	21 000 000	2 589 454 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	1 627 715 000	-	1 627 715 000
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	981 962 000	180 000	982 142 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	8 474 414 000	19 300 000	8 493 714 000
34. Työministeriön hallinnonala	2 159 665 000	3 200 000	2 162 865 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	642 246 000	-	642 246 000
36. Valtionvelan korot	3 427 000 000	-	3 427 000 000
(37.) Valtionvelan vähentäminen	-	-	-
Yhteensä	35 637 960 000	51 842 000	35 689 802 000

Käsiteltävänä olevat ja nyt arvioidut tuloarvioiden muutokset jakaantuvat eri osastoihin seuraavasti:

Osasto	Hallituksen esitys talousarvioksi + ensimmäinen täydentävä esitys e	Toinen täydentävä esitys e	Yhteensä e
11. Verot ja veronluonteiset tulot	30 198 314 000	-75 000 000	30 123 314 000
12. Sekalaiset tulot	4 155 691 000	-	4 155 691 000
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	892 144 000	-	892 144 000
15. Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	146 000 000	-	146 000 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	35 392 149 000	-75 000 000	35 317 149 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta	246 469 000	126 842 000	373 311 000
Yhteensä	35 638 618 000	51 842 000	35 690 460 000

TULOARVIOT

Osasto 11 VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Tulo- ja varallisuusvero

Momentille arvioidaan kertyvän 12 382 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Varsinaisessa talousarvioesityksessä momentille arvioitiin kertyvän 12 607 000 000 euroa. Eduskunnalle 25.11.2002 annetussa täydentävässä esityksessä arvioitiin momentille kertyvän 12 457 000 000 euroa eli 150 000 000 euroa vähemmän.

Tulopoliittista sopimusta vuosille 2003—2005 koskevaan hallituksen kannanottoon 18.11.2002 perustuen momentille arvioidaan kertyvän 75 000 000 euroa vähemmän eduskunnalle aiemmin annettuun täydentävään esitykseen nähden.

Hallitus antaa eduskunnalle hallituksen esityksiä (121/2002 vp) ja (122/2002 vp) täydentävät esitykset. Valtion tuloveroasteikon kaikkien marginaaliveroprosenttien alentaminen vuoden 2003 talousarvioesityksessä ehdotetun 0,3 %-yksikön sijasta 0,5 %-yksiköllä alentaa valtion tuloveron tuottoa vuositasolla 70 milj.

euroa. Tulonhankkimisvähennyksen enimmäismäärän nostaminen 540 eurosta 590 euroon vähentää tuloveron tuottoa vuositasolla 20 milj. euroa.

Hallitus antaa eduskunnalle hallituksen toiseen täydentävään esitykseen liittyvän esityksen tuloverolain 127 a §:n muuttamisesta. Kotitalousvähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 900 eurosta 1 100 euroon, mikä vähentää verotuloja vuositasolla 5 milj. eurolla.

Tuloverotuksessa vähennyskelpoisten palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun ja työntekijän työeläkemaksun yhteismäärän ei arvioida muuttuvan kuluvan vuoden tasosta.

Edellä olevien toimenpiteiden arvioidaan vähentävän tuloveron tuottoa vuonna 2003 75 milj. euroa.

2003 talousarvio	12 382 000 000
2002 talousarvio	13 016 500 000
2002 II lisätalousarvio	-605 000 000
2001 tilinpäätös	12 140 212 517

Osasto 15 LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille merkitään nettotuloa 373 311 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Varsinaisessa talousarvioesityksessä momentille merkittiin 155 000 000 euroa. Eduskunnalle 25.11.2002 annetussa täydentävässä esityksessä momentille merkittiin 246 469 000 euroa eli 91 469 000 euroa enemmän. Tämän toisen täydentävän esityksen tulojen ja menojen muutoksista johtuen momentille merkitään 126 842 000 euroa enemmän eduskunnalle aiemmin annettuun täydentävään esitykseen nähden.

Lisäksi talousarvioesityksen momentin selvitysosana taulukko korvataan oheisella taulukolla:

Tulojen ja menojen erittely:	e
Tulot	
Nimellisarvoinen nettolainanotto (netto)	607 311 000
Menot	
Pääomatappiot (netto)	228 000 000
Emissiotappiot (netto)	6 000 000
Nettotulot	373 311 000
2003 talousarvio	373 311 000

M Ä Ä R Ä R A H A T

Pääluokka 26 **SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA**

Selvitysosa: Talousarvioesityksen pääluokan perustelujen selvitysoosan viimeiseksi kapaleeksi lisätään teksti:

Hallitus valmistelee ulkomaalaisten työsuhdevalvonnan kehittämistä työmarkkinasopimusosapuolten esittämien suuntaviivojen mukaisesti. Sisäasiainministeriön eri viranomaistahoja edustava työryhmä selvittää nopealla aikataululla mahdollisuudet yhteistoiminnan tehostamiseen, tehokkaan valvonnan edellyttämät säädosmuutostarpeet ja resurssitarpeet sekä tekee tarvittavat säädös- ja muut ehdotukset.

Perustelujen täydennys perustuu tulopoliittista sopimusta vuosille 2003—2005 koskevaan hallituksen kannanottoon 18.11.2002.

Pääluokka 28 VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

39. Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. <i>Ahvenanmaan tasoitusmaksu</i> (arviomääräraha) Momentille myönnetään 158 927 000 euroa. <i>Selvitysosa</i>: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen. Varsinaisessa talousarvioesityksessä momentille esitettiin 160 053 000 euroa. Eduskunnalle 25.11.2002 annetussa täydentävässä esityksessä momentille esitettiin 159 265 000 euroa eli 788 000 euroa vähemmän. Tässä toisessa täydentävässä esityksessä tulot, jotka ovat perusteena Ahvenanmaan tasoi-	tusmaksulle, pienenevät 75 000 000 euroa, minkä johdosta momentille myönnetään 338 000 euroa vähemmän eduskunnalle aiemmin annettuun täydentävään esitykseen nähden.										
	<table border="0"> <tr> <td>2003 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">158 927 000</td> </tr> <tr> <td>2002 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">158 700 000</td> </tr> <tr> <td>2002 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 605 000</td> </tr> <tr> <td>2002 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 667 000</td> </tr> <tr> <td>2001 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">166 200 695</td> </tr> </table>	2003 talousarvio	158 927 000	2002 talousarvio	158 700 000	2002 I lisätalousarvio	1 605 000	2002 II lisätalousarvio	1 667 000	2001 tilinpäätös	166 200 695
2003 talousarvio	158 927 000										
2002 talousarvio	158 700 000										
2002 I lisätalousarvio	1 605 000										
2002 II lisätalousarvio	1 667 000										
2001 tilinpäätös	166 200 695										

60. Senaatti-kiinteistöt

2. Investointien enimmäismäärä ja tärkeimmät kohteet

Senaatti-kiinteistöjen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2003 enintään 337 milj. euroa. Lisäksi Senaatti-kiinteistöt saa vuonna 2003 tehdä työllisyyttä edistäviä valtion kiinteistöjen korjaustöitä, joista saa aiheutua menoja enintään 15 milj. euroa. Lisäksi Senaatti-kiinteistöt saa tehdä sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina varainhoitovuosina enintään 300 milj. euroa. Tämän lisäksi Senaatti-kiinteistöt saa suorittaa investointeja, jotka työministeriö rahoittaa.

3. Lainanotto

Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan ottamaan vuoden 2003 aikana tehtäviä investointeja varten valtion liikelaitoksista annetun lain (627/1987) 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 215 milj. euroa.

Selvitysosa: Päätösosan 2. *Investointien enimmäismäärä ja tärkeimmät kohteet* -kohdan kappale korvaa talousarvioesityksen luvun perustelujen päätösosan ko. kohdan ensimmäisen kappaleen, jota täydennetään siten, että työllisyyttä edistävästä valtion kiinteistöjen korjaustöistä saa aiheutua menoja enintään 15 milj. euroa. Päätösosan 3. *Lainanotto* -kohta korvaa talousarvioesi-

tyksen luvun perustelujen päätösoosan ko. kohdan. Lainanottovaltuutta korotetaan korjaustöiden menojen kasvua vastaavasti 15 milj. eurolla.

Perustelujen täydennys perustuu tulopoliittista sopimusta vuosille 2003—2005 koskevaan hallituksen kannanottoon 18.11.2002.

Pääluokka 29 OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Yleissivistävä koulutus

34. Valtionosuus yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 71 470 000 euroa.

Vuonna 2003 saa myöntää valtionosuutta perustamishankkeille siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet ovat tammikuun 2003 kustannustasossa yhteensä enintään 65 000 000 euroa. Valtionosuuksista yhteensä enintään 26 500 000 euroa saa myöntää toteutusaikaisena.

Selvitysosa: Päätösoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen ja päätösoosan toinen kappale korvaa talousarvioesi-

tyksen momentin päätösoosan kolmannen kappaleen ensimmäisen ja toisen virkkeen.

Lisäys 5 000 000 euroa talousarvioesityksen 66 470 000 euroon nähden sekä saman suuruiset myöntämisvaltuuksien lisäykset yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen home- ja kosteusvaurioiden poistamiseksi perustuvat tulopoliittista sopimusta vuosille 2003—2005 koskevaan hallituksen kannanottoon 18.11.2002 sisältyvistä työllisyyttä edistävästä toimenpiteistä.

2003 talousarvio	71 470 000
2002 talousarvio	67 550 000
2001 tilinpäätös	77 366 446

60. Ammatillinen koulutus

31. Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 99 312 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetun lain ja sen muuttamisesta annetun lain (1186/1998) mukaisten valtionosuuksien maksamiseen. Oppisopimusopiskelijoiden enimmäismäärä ammatillisessa lisäkoulutuksessa vuonna 2003 on 20 500.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan.

Lisäys 1 500 000 euroa talousarvioesityksen 97 812 000 euroon nähden sekä opiskelijoiden enimmäismäärän lisäys 500 opiskelijalla perustuvat tulopoliittista sopimusta vuosille 2003—2005 koskevaan hallituksen kannanottoon 18.11.2002 sisältyvistä koulutusta koskevista toimenpiteistä.

2003 talousarvio	99 312 000
2002 talousarvio	88 449 000
2001 tilinpäätös	79 205 097

69. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

34. *Valtionavustus aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 12 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 2 000 000 euroa talousarvioesityksen 10 000 000 euroon nähden perustuu tulopoliittista sopimusta vuosille 2003—2005 koskevaan hallituksen kannanottoon 18.11.2002 sisältyvistä koulutusta koskevista toimenpiteistä.

2003 talousarvio

12 000 000

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

12. Maa- ja puutarhatalouden tulotuki

41. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 608 620 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 20 000 000 euroa talousarvioesityksen 588 620 000 euroon nähden on tarkoitettu maatalouden kustannusnousun osittaiseksi kompensoimiseksi ja tulokehityksen turvaamiseksi.

Maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen arvioitu jakautuminen eri kohteisiin vuosina 2001—2003 sekä arvio menojen siirtymisestä seuraavan vuoden määrärahasta maksettavaksi, milj. euroa:

	2001	2002	2003
Arvioitu tuki yhteensä ao. vuoden tuotannolle	583,5	594,7	608,6
Etelä-Suomen kansallinen tuki	134,9	133,6	133,2
Pohjoinen tuki	354,9	353,8	359,4
Kasvinviljelyn kansallinen tuki	80,5	93,0	99,9
Muu kansallinen tuki	13,2	14,3	16,1
Edellisiin vuosiin kohdistuvia tukimenoja maksetaan ao. vuoden määrärahasta	59,5	52,5	55,4
Valtuus budjetissa	84,1	84,1	84,1

2003 talousarvio	608 620 000
2002 talousarvio	588 490 000
2001 tilinpäätös	588 489 555

51. Vesivarojen käyttö ja hoito

31. Avustukset yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 709 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen	2003 talousarvio	5 709 000
4 709 000 euroon nähden perustuu tulopoliit-	2002 talousarvio	4 205 000
tista sopimusta vuosille 2003—2005 koske-	2001 tilinpäätös	3 700 134
vaan hallituksen kannanottoon 18.11.2002.		

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Yrityspolitiikka

42. *Finnvera Oyj:n korkotuet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 940 000 euroa.

Alueellisen korkotuen piiriin kuuluvia luottoja erityisrahoitusyhtiö saa myöntää vuonna 2003 enintään 117 732 000 euroa ja elinkeinopoliittisin perustein tuettavien tukiohjelmien mukaisia erityiskorkotuen piirissä olevia lainoja yhteensä enintään 108 912 000 euroa, johon sisältyvät myös naisyrittäjälainat.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen ja kolmannen kappaleen.

Määrärahan lisäys 140 000 euroa talousarvioesityksen 19 800 000 euroon sekä valtuuden lisäys 8 000 000 euroa talousarvioesityksen 100 912 000 euroon nähden perustuu tulopoliittista sopimusta vuosille 2003—2005 koskevaan hallituksen kannanottoon 18.11.2002.

2003 talousarvio	19 940 000
2002 talousarvio	23 452 000
2002 II lisätalousarvio	—
2001 tilinpäätös	27 500 985

60. Energiapolitiikka

40. *Energiatuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 24 540 000 euroa.

Vuonna 2003 tukea saa myöntää enintään 31 228 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen ja viidennen kappaleen.

Varsinaisessa talousarvioesityksessä momentille esitettiin määrärahaa 19 200 000 euroa. Eduskunnalle 25.11.2002 annetussa täydentävässä esityksessä momentille esitettiin 24 500 000 euroa eli 5 300 000 euroa enemmän. Tulopoliittista sopimusta vuosille 2003—2005 koskevaan hallituksen kannanot-

toon 18.11.2002 perustuen momentille esitettiin 40 000 euroa enemmän eduskunnalle aiemmin annettuun täydentävään esitykseen nähden. Lisäksi talousarvioesitykseen merkittyä 29 228 000 euron valtuutta on lisätty 2 000 000 eurolla edellä mainitusta syystä.

2003 talousarvio	24 540 000
2002 talousarvio	16 146 000
2002 I lisätalousarvio	480 000
2002 II lisätalousarvio	—
2001 tilinpäätös	17 359 787

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

17. Työttömyysturva

Selvitysosa: Talousarvioesityksen luvun perustelujen selvitysosien viimeisen kappaleen kolmas virke muutetaan seuraavaksi:

Eroraha korvattaisiin maksamalla korotettua ansiopäivärahaa enintään 150 päivän ajalta.

Perustelujen muutos perustuu tulopoliittista sopimusta vuosille 2003—2005 koskevaan hallituksen kannanottoon 18.11.2002.

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 768 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Hallitus antaa eduskunnalle toiseen täydentävään talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) täydentämisestä 18 §:n 1 momentin osalta siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuutta korotetaan talousarvioesityksen selvitysoosan ensimmäisessä kappaleessa mainitun 1,51 prosenttiyksikön asemesta 1,65 prosenttiyksiköllä, jolloin sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuus on talousarvioesityksen selvitysoosan ensimmäisessä kap-

paleessa mainitun 26,87 prosentin asemesta 27,01 prosenttia. Valtionosuusprosentin korottaminen 0,14 prosenttiyksiköllä talousarvioesitykseen nähden liittyy tulopoliittiseen sopimukseen.

Lisäys 15 000 000 euroa talousarvioesityksen 2 753 000 000 euroon nähden aiheutuu edellä mainitusta täydennyksestä ja perustuu tulopoliittista sopimusta vuosille 2003—2005 koskevaan hallituksen kannanottoon 18.11.2002.

Kunnan omarahoitusosuus on 1 544,50 euroa kunnan asukasta kohden vuonna 2003 talousarvioesityksen selvitysoosan viimeisessä kappaleessa mainitun 1 547,42 euron asemesta.

2003 talousarvio	2 768 000 000
2002 talousarvio	2 514 830 000
2002 I lisätalousarvio	15 315 000
2001 tilinpäätös	2 351 433 902

57. Lomatoiminta

40. *Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 183 100 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Hallitus antaa eduskunnalle toiseen täydentävään talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 6 §:n muuttamisesta 1.1.2003 lukien siten, että maatalousyrittäjän oikeutta saada lomituspalveluja vuosiloman ajaksi lisä-

tään yhdellä päivällä. Muutoksen jälkeen vuosiloman pituus on 24 päivää kalenterivuodessa talousarvioesityksen selvitysosan ensimmäisessä kappaleessa mainitun 23 päivän asemesta.

Lisäys 4 300 000 euroa talousarvioesityksen 178 800 000 euroon nähden aiheutuu edellä mainitusta lainmuutoksesta.

2003 talousarvio	183 100 000
2002 talousarvio	171 600 000
2001 tilinpäätös	168 523 018

Pääluokka 34 TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

Momenteilta 34.06.64 ja 34.06.77 saa tehdä vuonna 2003 enintään 34 106 000 euron arvosta uusia sitoumuksia työllisyysperusteisiin investointeihin.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen luvun perustelujen päätösosan ensimmäisen virkkeen.

Myöntämisvaltuuden lisäys 4 000 000 euroa perustuu tulopoliittista sopimusta vuosille 2003—2005 koskevaan hallituksen kannanottoon 18.11.2002.

63. Valtionapu työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 162 750 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 2 000 000 euroa talousarvioesityksen 160 750 000 euroon nähden perustuu tulopoliittista sopimusta vuosille 2003—2005 koskevaan hallituksen kannanottoon 18.11.2002 ja kohdistuu talousarvioesityksen momentin selvitysosassa olevan määrärahan arvioitua jakautumista kuvaavan taulukon kohtaan "Muu työllistämistuki", joka muutetaan 69 550 000 euroksi.

2003 talousarvio	162 750 000
2002 talousarvio	154 926 000
2002 I lisätalousarvio	2 508 000
2002 II lisätalousarvio	-6 274 000
2001 tilinpäätös	130 856 654

64. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 600 000 euroa talousarvioesityksen 11 400 000 euroon nähden perustuu tulopoliittista sopimusta vuosille 2003—2005 koskevaan hallituksen kannanottoon 18.11.2002.

2003 talousarvio	12 000 000
2002 talousarvio	5 045 000
2001 tilinpäätös	14 295 974

77. Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 16 410 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 600 000 euroa talousarvioesityksen 15 810 000 euroon nähden perustuu tulopoliittista sopimusta vuosille 2003—2005 koskevaan hallituksen kannanottoon 18.11.2002.

2003 talousarvio	16 410 000
2002 talousarvio	15 810 000
2001 tilinpäätös	15 809 665

Pääluokka 35 YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Asumisen edistäminen

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Korkotukilainat ja valtiontakaukset

Vuonna 2003 saa vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain, omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain ja asunto-osakeyhtiötalolainojen korkotuesta annetun lain mukaisia lainoja hyväksyä korkotukilainoiksi yhteensä enintään 670 000 000 euroa mukaan lukien vuodelta 2002 peruuntuneita hankkeita tai muuten käyttämättä jäänyttä hyväksymisvaltuutta vastaava määrä.

Omistusasuntoja varten tarkoitettu asunto-osakeyhtiöalojen korkotukilainoitus otetaan käyttöön asuntojen perusparantamisen tukemiseksi alueilla, joilla asuntojen arvioidaan säilyvän asutokäytössä myös pitkällä aikavälillä.

Avustukset

Vuonna 2003 saa valtion asuntorahaston varoista myöntää asuntojen korjaus- ja energiaavustuksista annetun lain mukaisia avustuksia yhteensä enintään 75 000 000 euroa mukaan lukien vuodelta 2002 peruuntuneita hankkeita tai muuten käyttämättä jäänyttä valtuutta vastaava määrä.

Selvitysosa: Päätösoosan *Korkotukilainat ja valtiontakaukset* -kohdan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan *Korkotukilainat ja valtiontakaukset* -kohdan toisen kappaleen ja päätösoosan toinen kappale lisätään talousarvioesityksen ko. kohdan kolmanneksi kappaleeksi. Samalla nykyiset kolmas, neljäs ja viides kappale siirtyvät neljänneksi, viidenneksi ja kuudenneksi kappaleeksi. Talousarvioesitykseen nähden toisessa kappaleessa mainittua korkotuen hyväksymisvaltuutta nostetaan 70 000 000 eurolla.

Lisäksi päätösoosan *Avustukset* -kohta korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan *Avustukset* -kohdan ensimmäisen kappaleen. Talousarvioesitykseen nähden myöntämisvaltuutta nostetaan 25 000 000 eurolla, joka on tarkoitettu korjausavustuksiin.

2003 talousarvio	—
2002 talousarvio	—
2002 II lisätalousarvio	—
2001 tilinpäätös	—